

Alexithymia and marital satisfaction: A meta-analysis study Bahman Esmaelianamagh ¹ | Hossein Paknejad ² | Mohammad Narimani ³

DOR: 20.1001.1.26454955.1403.19.67.8.9

Abstract

Investigating the role of the personality variable of alexithymia in the marital satisfaction of couples is one of the topics discussed in psychology. Several researches have been done on the relationship between Alexithymia and marital satisfaction, But sometimes their results are inconsistent and contradictory, Therefore the purpose of the current research is to use the meta-analysis method in order to analyze and combine the results of the studies conducted on the relationship between alexithymia and marital satisfaction. In order to perform meta-analysis, among the researches related to the relationship between alexithymia and marital satisfaction that were published in Persian and foreign (English) research journals between 2009 and 2022, 35 studies that were conducted in a descriptive way and the criteria for entering the research were selected and in the next step, the coefficient of the effect size has been evaluated using CMA software. The size of the effect or coefficient of alexithymia on marital satisfaction is -0.39 in the random effects model and -0.37 in the fixed effects model, which according to Cohen's interpretation system, this effect is considered above average. The combination of the conducted research shows the negative relationship between alexithymia and marital satisfaction.

Keywords: Marital Satisfaction, Meta-analysis, Alexithymia.

1. PhD student, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.
2. PhD student, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.
3. Corresponding Author: Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran. m_narimani@uma.ac.ir

Cite this Paper: Esmaelianamagh'E & Paknejad'H, Narimani'M. Alexithymia and marital satisfaction: A meta-analysis study. The Women and Families Cultural-Educational, 67(2), 167–188.

Publisher: Imam Hussein University© **Authors**

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۶
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۰۳
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۰۹
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۱/۲۳
صص: ۱۶۷-۱۸۸

شابا چاپی: ۲۶۴۵- ۴۹۵۵
التکرونیکی: ۲۶۴۵- ۵۲۶۹

رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی: مطالعه فراتحلیل

بهمن اسماعیلی انامق^۱ | حسین پاک‌نژاد^۲ | محمد نریمانی^۳

چکیده

بررسی نقش متغیر شخصیتی ناگویی هیجانی در رضایت زناشویی زوجین از جمله مباحث مطرح در روانشناسی است. تحقیقات متعددی درباره رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی انجام شده است، اما گاهی نتایج آن‌ها ناهماهنگ و متناقض است، از این رو هدف پژوهش حاضر به کارگیری روش فراتحلیل به منظور تحلیل و ترکیب نتایج مطالعات صورت گرفته پیرامون ارتباط متغیرهای ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی بود. جامعه آماری فراتحلیل، پژوهش‌های نمایه شده مرتبط با موضوع پژوهش در پایگاه‌های علمی ایرانی و لاتین بین سال‌های ۱۳۸۸ الی ۱۴۰۱ شمسی و ۲۰۰۹ الی ۲۰۲۲ میلادی بود. به عنوان نمونه ۳۵ پژوهش که به روش توصیفی انجام گرفته و ملاک ورود به پژوهش را داشتند، انتخاب نموده و در مرحله بعد ضریب اندازه اثر با استفاده از نرم‌افزار CMA ارزیابی شد. نتایج نشان داد، اندازه اثر یا ضریب تاثیر ناگویی هیجانی بر رضایت زناشویی در مدل اثرات تصادفی (۰/۳۹-) و در مدل اثرات ثابت (۰/۳۷-) است. اندازه اثر به دست آمده بر حسب نظام تفسیری کوهن بالاتر از حد متوسط بود. ترکیب تحقیقات انجام یافته، رابطه منفی ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی را نشان داد.

کلیدواژه‌ها: رضایت زناشویی، فراتحلیل، ناگویی هیجانی.

۱. دانشجوی دکتری، رشته روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۲. دانشجوی دکتری، رشته روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۳. نویسنده مسئول: استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

m_narimani@uma.ac.ir

استناد: اسماعیلی انامق، بهمن؛ پاک‌نژاد، حسین؛ نریمانی، محمد. رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی: مطالعه

فراتحلیل؛ فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده، ۶۷(۲)، ۱۶۷-۱۸۸. DOR: 20.1001.1.26454955.1403.19.67.8.9

© نویسنده گان

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

این مقاله تحت لیسانس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمه

رضایت زناشویی می‌تواند یک عامل مهم برای داشتن یک زندگی توأم با تفاهم در طول بزرگسالی باشد با این حال روابط زوجین اغلب با لذت‌ها، فعالیت‌ها و چالش‌ها همراه است (تاسو و گتهون^۱، ۲۰۲۱). رضایت زناشویی به ارزیابی ذهنی فرد از کیفیت رابطه زوجی مداوم خود اشاره دارد (کیزر^۲، ۲۰۱۴). رضایت زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس رضایت و خوشبختی دارند (خی^۳ و همکاران، ۲۰۱۷). زوج‌های دارای رضایت زناشویی در اکثر مسائل زندگی از جمله ارتباط با یکدیگر، گذراندن اوقات فراغت، سرمایه‌گذاری، چگونگی ادامه زندگی، ایده‌ها و تصمیم‌گیری برای آینده و غیره تا حد زیادی باهم اتفاق نظر دارند (خی و همکاران، ۲۰۱۷). در سال‌های اخیر، میزان مطالعاتی که به بررسی پدیده رضایت زناشویی پرداخته اند، رو به افزایش بوده و به طور کلی، نتایج حاکی از تاثیر مجموعه علل مختلف بر رضایت زناشویی است (جکسون^۴ و همکاران، ۲۰۱۴). یکی از عوامل مرتبط با رضایت زوجین، ناگویی هیجانی است (کاروکیوی^۵ و همکاران، ۲۰۱۴). مفهوم ناگویی هیجانی توسط سیفئوس^۶ (۱۹۷۳) برای توصیف نارسایی‌های عاطفی مطرح شد. نمیا^۷ و سیفئوس (۱۹۷۰) دو ویژگی اصلی روانشناختی مبتلایان به ناگویی هیجانی را متمایز کردند. اولی «ناتوانی چشمگیر در توصیف کلامی و بیان احساسات» است و دوم این که تداعی‌ها و افکار این بیماران به «رویدادها و اعمال بیرونی به جای خیال‌پردازی‌های درونی» اشاره دارد (نمیا و سیفئوس، ۱۹۷۰). بر اساس مفهوم‌سازی آنها از ناگویی هیجانی، اخیراً، تیلور^۸ و همکاران (۲۰۱۶) تعریفی از ناگویی هیجانی ارائه کردند که شامل چهار جنبه مرتبط با یکدیگر است: (۱) مشکل در شناسایی احساسات و تمایز بین احساسات (از جمله احساسات بدنی) و برانگیختگی عاطفی. (۲) مشکل در توصیف احساسات برای افراد دیگر. (۳) فرآیندهای تخیلی محدود که با کمبود خیال‌پردازی مشهود است و (۴) یک سبک شناختی وابسته به محرک و جهت‌گیری بیرونی (سبک شناختی بیرون‌گرا). ناگویی هیجانی سازه‌ای چند

1. Tasew, A. S., & Getahun, K. K.
2. Keizer, R.
3. Xie, J.
4. Jackson, J. B.
5. Karukivi, M.
6. Sifneos, P.
7. Nemiah, J.C.
8. Taylor, G. J., Bargby, R. M., & Parker, J. D. A.

وجهی است که دارای مشخصه‌هایی است. مشخصه‌ها متشکل از دشواری در شناسایی احساسات، تمایز بین احساسات و تهییج بدنی مربوط به برانگیختگی هیجانی، دشواری در توصیف احساسات برای دیگران، قدرت تجسم محدود با فقر خیال‌پردازی و مشخصه مهم دیگر سبک شناختی عینی (غیر تجسمی)، عمل‌گرا و واقعیت‌گرا یا تفکر عینی است (فری کاکس و هس^۱، ۲۰۱۳). ناگویی هیجانی به نوعی ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی، تنظیم هیجان و یک نوع نارسایی هیجانی است (فری کاکس و هس، ۲۰۱۳). از نظر لومینت^۲ و همکاران (۲۰۱۸)، ناگویی هیجانی هم در حوزه شناختی سیستم‌های پاسخ به هیجان و هم در تنظیم احساسات بین فردی نقص را نشان می‌دهد. این افراد در دوران کودکی تجربه‌هایی از والدینی دارند که هیجان‌ات خود را ابراز نمی‌کنند و به تبعیت از آن به هیجان‌ات کودک نیز توجه کافی ندارند که می‌تواند تاثیر به سزایی در مراحل بعدی زندگی داشته باشد (هامفریس^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). افراد با ناگویی هیجانی معمولاً با خودتنظیمی هیجانی مشکل دارند و توانایی ناقص در شناسایی احساسات و همدلی با احساسات دیگران را نشان می‌دهند (لیورز^۴ و همکاران، ۲۰۱۷ و پریس^۵ و همکاران، ۲۰۲۰). دشواری در شناخت احساسات خود در مبتلایان به ناگویی هیجانی مانع از رشد سایر توانایی شناختی مانند شناسایی و توصیف هیجان در دیگران می‌شود. این ناتوانی در توصیف خود و محیط می‌تواند بر ارتباطات و تعامل با افراد دیگر تاثیر منفی بگذارد (شیرر^۶ و همکاران، ۲۰۲۱). افرادی که مبتلا به ناگویی هیجانی هستند دامنه لغات محدودی برای توصیف هیجان‌ات خود دارند و به عبارت دیگر به علت ناتوانی در تشخیص احساسات قادر به بیان هیجان‌ات نیستند (همینگ و همکاران ۲۰۱۹). هیجان‌ات زمانی با شدت بیشتری درک می‌شوند که افراد از پاسخ‌هایی که بدن‌شان تجربه می‌کند آگاه‌تر باشند (پرایس و هون^۷، ۲۰۱۸).

ناگویی هیجانی با پرخاشگری تکانه‌ای و واکنشی همراه است (ادواردز و وپرمن^۸، ۲۰۱۷). ناگویی هیجانی به عنوان عامل خطر برای ارتکاب خشونت شناسایی شده است، پرخاشگری ممکن

1. Frye-Cox, N. E., & Hesse, C. R.
2. Luminet, O.
3. Humphreys, T. P.
4. Lyvers, M.
5. Preece, D.A.
6. Scheerer, N.E.
7. Price, C. J., & Hooven, C.
8. Edwards, E., & Wupperman, P.

است نشان دهنده راهبردی باشد که افراد مبتلا به ناگویی هیجانی از آن برای تنظیم احساسات استفاده می‌کنند که نمی‌توانند به صورت کلامی بیان کنند (مانارینی^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). در کل ناگویی هیجانی با توسل به راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد مرتبط است که باعث می‌شود افراد با سطوح بالاتر ناگویی هیجانی مشکلات بیشتر در شرایط استرس داشته باشند (پلونی^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). برخی مطالعات مطرح کرده‌اند که چنین مشکلاتی در پردازش آگاهانه و خودکار احساسات با سطوح بالاتر استرس در موقعیت‌های دارای بار هیجانی همراه است و تمایل به راهبردهای تنظیم هیجان ناکارآمد را افزایش می‌دهد (سروتی^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). این افراد به لحاظ اینکه در مدیریت عواطف خود مشکل دارند عموماً خشم بیشتری ابراز می‌کنند، کم‌تر قادر به کنترل برانگیختگی فیزیولوژیکی حاصل از هیجان‌ها هستند و کم‌تر در حل تعارضات مشارکت می‌کنند. همچنین از آنجا که در تفسیر بازخورد شناختی هیجان‌ها ضعف دارند، ابراز واکنش مناسب برای این افراد دشوار است (سفر^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). افراد دارای ناگویی هیجانی به دلیل ناتوانی در توصیف درست احساسات تمایل دارند محیط اطراف را به شیوه‌ای منفی و اغراق‌آمیز ارزیابی کنند و این ارزیابی منفی، عملکرد آن‌ها را در برابر چالش‌ها و تهدیدها مختل می‌کند و در نهایت عامل آسیب‌پذیری در شرایط مختلف استرس‌زا می‌شود (هوانگ^۵ و همکاران، ۲۰۲۲).

از دیگر ویژگی‌های افرادی با خصیصه ناگویی هیجانی داشتن عملکرد بین فردی سرد و دوری‌گزین است (تکسیرا^۶، ۲۰۱۸). وقتی افراد، ناگویی هیجانی را در روابط عاشقانه تجربه می‌کنند، منجر به ایجاد مشکلاتی در روابط بین فردی مانند ترس از صمیمیت می‌گردد (موهندرو^۷، ۲۰۲۲). شواهد پژوهشی نشان می‌دهد، مبتلایان به ناگویی هیجانی به علت اینکه در شناسایی صحیح هیجان‌ها در روابط اجتماعی دچار مشکل هستند، این موضوع موجب دوری‌گزینی آنان می‌شود (مانیاچی^۸ و همکاران، ۲۰۱۷). افراد مبتلا به ناگویی هیجانی علاوه بر عدم آگاهی از احساسات خود، احساسات دیگران را نیز اشتباه تفسیر می‌کنند که می‌تواند منجر به طرد شدن و در نتیجه احتیاط در مورد

1. Mannarini, S.
2. Polloni, L.
3. Cerutti, R.
4. Sfeir, E.
5. Huang, H.
6. Teixeira, R.J.
7. Mohindru, T.
8. Maniaci, G.

صمیمیت عاطفی و پاسخ‌های نامناسب شود (پرکچین^۱ و همکاران، ۲۰۰۹). زوجین دارای ناگویی هیجانی نمی‌توانند احساسات خود را دقیق بشناسند و در نتیجه آن را ابراز نمی‌کنند، از این رو تعارضات زناشویی در خانواده‌هایی شکل می‌گیرد که بی‌عاطفه، سرد، منزوی، تندخو، پیش‌بینی ناپذیر یا بد رفتار هستند (گائو^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). از سوی دیگر ناگویی هیجانی باعث ایجاد مشکل در استفاده از مهارت‌های همدلی می‌شود و مستقیماً از ارائه مراقبت با کیفیت در روابط جلوگیری می‌کند. برخی از مطالعات مشخص کرده‌اند که افراد با تمایل به ناگویی هیجانی بالا، مهارت‌های همدلی پایینی دارند و با افزایش سطح ناگویی هیجانی، مشکلات ارتباطی رخ می‌دهد (سنکار و آکتاس^۳، ۲۰۱۹). افراد مبتلا به ناگویی هیجانی در تشخیص حالات عاطفی دچار نقص هستند که منجر به اختلال در همدلی می‌شود، افراد همدل نبوده داشتن مهارت‌های همدلی خوب، شناسایی و درک نیازها و خواسته‌های دیگران دارای تمایل درونی برای کاهش ناراحتی دیگران و کمک به دیگران هستند (آسلان^۴ و همکاران، ۲۰۲۱؛ الزهرانی^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). به نظر می‌رسد ناگویی هیجانی که با ویژگی مشکلات در شناسایی، توصیف و بیان احساسات تعریف می‌شود، مانعی آشکار برای به اشتراک‌گذاری عاطفی و صمیمیت عاطفی است، تعاملاتی که ادعا می‌شود برای رضایت در زوجها بسیار مهم است (دی‌آندراد^۶ و همکاران، ۲۰۱۵). با توجه به اهمیت آگاهی عاطفی، ارتباط و همدلی در تداوم روابط نزدیک، به طور کلی گزارش‌هایی از تنهایی و مشکلات بین فردی مداوم در افراد مبتلا به ناگویی هیجانی گزارش می‌شود (بشارت و همکاران، ۲۰۱۴). برحسب نتایج تحقیقات مذکور، ناگویی هیجانی با ناتوانی تنظیم احساسات، عدم درک احساسات دیگران، عدم اشتراک‌گذاری عاطفی، ناتوانی در همدلی، رفتارهای تکانشی و پرخاشگری و راهبردهای سازگاری ناکارآمد همراه است، همه اینها می‌تواند از عوامل موثر بر رضایت زناشویی باشند.

اهمیت داشتن توانایی ابراز عواطف و توجه به نقش مخرب ناگویی هیجانی در زندگی زناشویی در متون اسلامی نیز مورد تاکید است. پیامبر گرامی اسلام می‌فرماید: مرد اگر به همسر خود بگوید تو را دوست دارم، این سخن هرگز از قلب او بیرون نمی‌رود (حرعاملی، ۱۴۰۹ق، ۲۳). ابراز علاقه

1. Prkachin, G. C.

2. Gao, M.

3. Sancar, B., & Aktas, D.

4. Aslan, G.

5. Alzahrani, S. H.

6. De Andrade, A. L.

از طرف زن نیز اهمیت ویژه‌ای دارد، امام صادق (علیه‌السلام) یکی از ویژگی‌های زن نمونه را اظهار عشق خود به شوهر خود همراه با دلبری و زیبا کردن خود در چشم می‌داند (حرانی، ۱۴۰۴ق، ۳۲۳). در زندگی زناشویی توجه به نقاط قوت یکدیگر و ابراز آن‌ها می‌تواند نقش مهمی در رضایت زناشویی داشته باشد، خداوند در آیه ۱۱ سوره ضحی می‌فرماید «نعمت‌های خدا را یاد کنید و آنان را اظهار نمایید». یکی از مشخصه‌های ناگویی هیجانی ناتوانی در تشخیص احساسات خود است (شیرر و همکاران، ۲۰۲۱). توانایی تشخیص احساسات و افکار خود از مصادیق خودشناسی است. امام علی (علیه‌السلام) در این زمینه می‌فرماید: «مَنْ جَهَلَ نَفْسَهُ كَانَتْ بَعِيرَ نَفْسِهِ أَجْهَلًا»، کسی که خود را نشناسد، دیگری را کمتر می‌شناسد و در جای دیگری می‌فرماید: «كَيْفَ يَعْرِفُ غَيْرَهُ مَنْ يَجْهَلُ نَفْسَهُ؟!»، کسی که خود را نمی‌شناسد، چگونه دیگری را بشناسد؟! خودشناسی در زندگی زناشویی از آن جهت مهم است که افراد با فهمیدن الگوهای رفتاری، احساسات و افکار خود بهتر با شریک زندگی ارتباط برقرار می‌کنند و مسائل زندگی مشترک و مسائل عاطفی را مدیریت می‌کنند و با آگاهی از نقش خود در مشکلات نسبت به حل مشکلات اقدام می‌کنند.

تحقیقات انجام یافته و متون دینی به طریقی ارتباط ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی را نشان می‌دهند. اما با بررسی پژوهش‌های انجام گرفته در ایران و خارج از ایران مشخص می‌شود، تاکنون فراتحلیلی در این حیطه انجام نشده است و نتیجه‌گیری دقیق و مشخصی در مورد مقدار و جهت رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی وجود ندارد. همچنین ناهمخوانی‌هایی از نظر جامعه آماری، حجم نمونه و اندازه اثر به دست آمده وجود دارد که لزوم مطالعه جامع این پژوهش‌ها را برای رسیدن به نتیجه‌ای جامع نشان می‌دهد. پژوهش حاضر با هدف یکپارچه کردن نتایج پژوهش‌های پیشین و ترکیب اندازه اثرهای مختلف با استفاده از شیوه فراتحلیل انجام گرفته است. لذا هدف پژوهش، فراتحلیل رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی است.

روش‌شناسی پژوهش

فراتحلیل، شیوه قوی برای ترکیب هدفمند نتایج مطالعات متعدد، جهت رسیدن به یک برآورد بهتر درباره حقیقت می‌باشد و می‌تواند با وحدت بخشیدن به مجموعه پژوهش‌هایی که گاهی ممکن است نتایج متناقضی نیز داشته باشند، یک نتیجه‌گیری کلی حاصل کرده و تناقضات را پایان دهد. از

این رو در این تحقیق با توجه به هدف پژوهش از روش فراتحلیل استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش عبارت بود از تمام پژوهشهای انجام یافته و نمایه شده در پایگاههای علمی داخلی و خارجی در خصوص رابطه متغیرهای ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی که حجم نمونه مناسبی داشته و از لحاظ روش‌شناسی فرضیه‌سازی، روش تحقیق، جامعه، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روایی و پایایی ابزار اندازه‌گیری، فرضیه‌های آماری، روش تحلیل آماری و صحیح بودن محاسبات آماری شرایط لازم را داشته‌اند. روش نمونه‌گیری با توجه به ماهیت پژوهش روش نمونه‌گیری هدفمند است. نمونه پژوهش شامل نتایج ۳۵ پژوهش است که ملاک‌های ورود به پژوهش را داشته‌اند. منابع استنادی پژوهش شامل پژوهش‌های علمی مرتبط با موضوع پژوهش در پایگاههای علمی و فارسی داخلی از قبیل بانک منابع اطلاعاتی جهاد دانشگاهی، پرتال جامع علوم اسلامی، بانک اطلاعات نشریات کشور و پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران و پایگاههای علمی لاتین شامل اسکوپوس (Scopus)، ساینس دایرکت (ScienceDirect)، اسپرینگر (Springer) و سیج (SAGE) بود. بازه مطالعاتی بین سال‌های ۱۳۸۸ الی ۱۴۰۱ شمسی و ۲۰۰۹ الی ۲۰۲۲ میلادی بود که شامل منابع فارسی و لاتین است. چک لیست فراتحلیل که به منظور انتخاب پژوهش‌های مناسب به کار برده شد شامل عنوان تحقیق، نام محقق، منبع، حجم نمونه، سال اجرا، آماره، میزان آماره و سطح معنی‌داری بود. روش به کار گرفته شده در این فراتحلیل، ترکیب اندازه‌های اثر، ضرایب همبستگی یا مشخصه آماری کوهن بود که توسط نرم‌افزار CMA اجرا شد. ترکیب اندازه اثر در مطالعات همبستگی، روشی رایج و مؤثر است (دلاور، ۱۳۸۰)، چرا که محاسبه متوسط همبستگی بین دو متغیری که پرسش یا فرضیه واحدی را در بین پژوهش‌های مورد بررسی آزمون می‌کند، مهمترین شاخص ترکیب نتایج به شمار می‌آید (هومن، ۱۳۸۷).

برای تحلیل استنباطی داده‌ها ابتدا به بررسی مفروضات فراتحلیل پرداخته شده است، به نحوی که به کمک نمودار کیفی و روش رگرسیونی اگر، به بررسی سوگیری انتشار و با آزمون Q به بررسی ناهمگونی مطالعات پرداخته شد. سپس با توجه به ناهمگونی بین مطالعات استفاده شده، از مدل اثرات تصادفی برای ترکیب نتایج و رسیدن به اندازه اثر استفاده شد. در این مدل، تغییرات پارامتر در بین مطالعات در محاسبات در نظر گرفته می‌شود. بنابراین می‌توان گفت نتایج حاصل از مدل اثرات تصادفی در شرایط ناهمگنی، قابلیت تعمیم بیشتر نسبت به مدل با اثرات ثابت دارد. در ضمن از آنجا

که در همه مطالعات مورد نظر از نظر آماره R استفاده شده بود نیازی به تبدیل آن‌ها نبود. در این پژوهش، با توجه به ماهیت آن از رویکرد هاتر و اشمیت استفاده شده است و با استفاده از فن هاتر و اشمیت به ترکیب اندازه اثرها و نتیجه گیری پرداخته شد.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. خلاصه اطلاعات جمع آوری شده

P	R	روش نمونه‌گیری	N	سال	مطالعات
۰/۰۵	-۰/۵۷	نمونه‌گیری تصادفی طبقه ای	۱۸۰	۱۳۹۹	عقبلی و یزدانی
۰/۰۱	-۰/۳۷	نمونه‌گیری در دسترس	۳۷۵	۱۳۹۶	میری و نجفی
۰/۰۱	-۰/۴۰	نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای	۲۶۰	۱۳۹۵	خداکریمی
۰/۰۱	-۰/۳۵	نمونه‌گیری داوطلبانه	۲۹۸	۱۳۹۱	بشارت و گنجی
۰/۰۱	-۰/۵۷	تصادفی چند مرحله‌ای خوشه‌ای	۱۰۳	۱۳۹۸	ذاکری و همکاران
۰/۰۵	-۰/۴۱	نمونه‌گیری در دسترس	۱۸۰	۱۳۹۸	باغبیدی و اعتمادی فرد
۰/۰۱	-۰/۱۸	نمونه‌گیری در دسترس	۱۲۳	۱۳۹۸	بحرینی و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۲	نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای	۲۳۰	۱۴۰۰	بخشی
۰/۰۵	-۰/۳۵	نمونه‌گیری در دسترس	۳۹۵	۱۴۰۱	رحیمی و همکاران
۰/۰۱	-۰/۵۵	نمونه‌گیری تصادفی ساده	۱۳۰	۱۳۹۵	حشمتی و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۹	تصادفی چند مرحله‌ای خوشه‌ای	۲۳۴	۱۳۹۵	خواجه و خضری مقدم
۰/۰۱	-۰/۲۴	نمونه‌گیری در دسترس	۳۰۰	۱۳۹۷	حیدری و همکاران
۰/۰۱	-۰/۲۷	نمونه‌گیری گلوله برفی	۲۰۰	۱۳۹۶	مومنی و همکاران
۰/۰۵	-۰/۱۸	تصادفی ساده	۹۰	۱۳۹۶	رضایی و دهدشت بزرگی
۰/۰۵	-۰/۲۳	نمونه‌گیری در دسترس	۵۰۶	۱۳۹۷	ایراندوست و همکاران
۰/۰۵	-۰/۲۳	تصادفی ساده	۱۴۰	۱۳۹۷	بابایی و همکاران
P	R	روش نمونه‌گیری	N	سال	مطالعات
۰/۰۱	-۰/۷۴	نمونه‌گیری در دسترس	۲۴۰	۱۴۰۱	هاشمی پور و همکاران
۰/۰۱	-۰/۷۱	نمونه‌گیری در دسترس	۳۵۷	۱۳۸۸	بشارت
۰/۰۱	-۰/۶۳	نمونه‌گیری داوطلبانه	۱۰۰	۱۳۹۹	کاکاوند و همکاران

P	R	روش نمونه‌گیری	N	سال	مطالعات
۰/۰۱	-۰/۳۲	نمونه‌گیری در دسترس	۳۵۲	۱۳۹۹	زارع درخشان و روشن چسلی
۰/۰۱	-۰/۲۷	نمونه تصادفی خوشه ای	۴۴۰	۱۴۰۰	امیرخسروی و همکاران
۰/۰۱	-۰/۶۶	نمونه‌گیری داوطلبانه	۳۰۰	۱۴۰۰	اسدزاده و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۴	نمونه‌گیری داوطلبانه	۱۷۵	۲۰۱۲	کاراکیس و لیوانت
۰/۰۱	-۰/۴۵	نمونه‌گیری داوطلبانه	۷۰۰	۲۰۱۴	بشارت و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۵	نمونه‌گیری داوطلبانه	۱۵۸	۲۰۲۲	لیورز و همکاران
۰/۰۵	-۰/۱۹	نمونه‌گیری در دسترس	۱۵۰	۲۰۱۲	فردریک و همکاران
۰/۰۱	-۰/۳۹	نمونه‌گیری گلوله برفی	۱۰۰	۲۰۱۹	شاه و مورالی
۰/۰۵	-۰/۴۵	نمونه‌گیری در دسترس	۱۵۴	۲۰۰۹	هامفریس و همکاران
۰/۰۵	-۰/۳۱	نمونه‌گیری در دسترس	۴۷	۲۰۱۳	ویلیامز و وود
۰/۰۵	-۰/۰۳	نمونه‌گیری در دسترس	۳۹۶	۲۰۱۵	جرشاری و بلند
۰/۰۱	-۰/۱۹	نمونه‌گیری گلوله برفی	۴۴۵	۲۰۲۲	الفرین و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۴	نمونه‌گیری در دسترس	۲۵۷	۲۰۱۴	کاروکیوی و همکاران
۰/۰۵	-۰/۳۵	نمونه‌گیری در دسترس	۱۴۳	۲۰۱۵	هس و همکاران
۰/۰۱	-۰/۴۱	نمونه‌گیری در دسترس	۱۰۷	۲۰۱۳	ویکتوریا و همکاران
۰/۰۵	-۰/۱۸	نمونه‌گیری در دسترس	۱۵۵	۲۰۱۳	فری کاکس و هس

جدول ۲. خلاصه اطلاعات مربوط به فراتحلیل بر روی پژوهش‌های نمونه

P	Z-Value	حدبالا	حد پایین	اندازه اثر	محقق و سال	ردیف
۰/۰۱	-۶/۷۴۵	-۰/۳۰	-۰/۵۲	-۰/۴۲	بخشی ۱۴۰۰	۱
۰/۰۴	-۱/۹۹۴	-۰/۰۳	-۰/۳۴	-۰/۱۸	بحرینی و همکاران ۱۳۹۸	۲
۰/۰۱	-۵/۷۹۵	-۰/۲۸	-۰/۵۲	-۰/۴۱	باغبیدی و اعتمادی فرد ۱۳۹۸	۳
۰/۰۱	-۲/۴۹۵	-۰/۰۴	-۰/۳۶	-۰/۲۱	بابایی و همکاران ۱۳۹۷	۴
۰/۰۱	-۵/۲۵۲	-۰/۱۴	-۰/۳۱	-۰/۲۳	ایراندوست و همکاران ۱۳۹۷	۵
۰/۰۹	-۱/۶۹۷	-۰/۰۲	-۰/۳۷	-۰/۱۸	رضایی و دهدشت بزرگی ۱۳۹۷	۶
۰/۰۱	-۳/۸۸۶	-۰/۱۳	-۰/۳۹	۰/۲۷	مومنی و همکاران ۱۳۹۶	۷

ردیف	محقق و سال	اندازه اثر	حد پایین	حد بالا	Z-Value	P
۸	حیدری و همکاران ۱۳۹۷	-۰/۲۴	-۰/۳۴	-۰/۱۳	-۴/۲۱۸	۰/۰۱
۹	حشمتی و همکاران ۱۳۹۷	-۰/۵۵	-۰/۶۶	-۰/۴۱	-۶/۶۸۹	۰/۰۱
۱۰	عقیلی و یزدانی ۱۳۹۹	-۰/۵۷	-۰/۶۶	-۰/۴۶	-۸/۶۱۵	۰/۰۱
۱۱	میری و نجفی ۱۳۹۶	-۰/۳۵	-۰/۴۳	-۰/۲۵	-۷/۰۴۸	۰/۰۱
۱۲	خداکریمی ۱۳۹۵	-۰/۴۰	-۰/۴۹	-۰/۲۹	-۶/۷۹۲	۰/۰۱
۱۳	ذاکری و همکاران ۱۳۹۸	-۰/۵۷	-۰/۶۸	-۰/۴۲	-۶/۴۴۳	۰/۰۱
۱۴	بشارت و گنجی ۱۳۹۱	-۰/۳۵	-۰/۴۴	-۰/۲۴	-۶/۲۲۷	۰/۰۱
۱۵	رحیمی و همکاران ۱۴۰۱	-۰/۳۵	-۰/۴۳	-۰/۲۶	-۷/۲۳۵	۰/۰۱
۱۶	خواجه و خضری مقدم ۱۳۹۵	-۰/۴۹	-۰/۵۸	-۰/۳۸	-۸/۱۴۷	۰/۰۱
۱۷	هاشمی پور و همکاران ۱۴۰۱	-۰/۷۴	-۰/۷۹	-۰/۶۷	-۱۴/۶۳۲	۰/۰۱
۱۸	شاه و مورالی ۲۰۱۹	-۰/۳۹	-۰/۵۴	-۰/۲۱	-۴/۰۵۶	۰/۰۱
۱۹	بشارت ۱۳۸۸	-۰/۷۱	-۰/۷۵	-۰/۶۵	-۱۶/۶۹	۰/۰۱
۲۰	کاکاوند و همکاران ۱۳۹۹	-۰/۶۳	-۰/۷۳	-۰/۴۹	-۷/۳۰	۰/۰۱
۲۱	زارع درخشان و روشن چلسی ۱۳۹۹	-۰/۳۲	-۰/۴۱	-۰/۲۲	-۶/۱۹۶	۰/۰۱
۲۲	امیرخسروی و همکاران ۱۴۰۰	-۰/۲۷	-۰/۳۵	-۰/۱۸	-۵/۷۸۸	۰/۰۱
۲۳	اسدزاده و همکاران ۱۴۰۰	-۰/۶۶	-۰/۷۱	-۰/۵۹	-۱۳/۶۶	۰/۰۱
۲۴	فردریک و همکاران ۲۰۱۲	-۰/۱۹	-۰/۳۴	-۰/۰۳	-۲/۳۳۲	۰/۰۲
۲۵	هامفریس و همکاران ۲۰۰۹	-۰/۴۵	-۰/۵۶	-۰/۳۱	-۵/۹۵۶	۰/۰۱
۲۶	ویلیامز و وود ۲۰۱۳	-۰/۳۱	-۰/۵۴	-۰/۰۲	-۲/۱۲۶	۰/۰۳
۲۷	جرشاری و بلند ۲۰۱۵	-۰/۰۳	-۰/۱۲	-۰/۰۶	-۰/۵۹	۰/۵۵
۲۸	الفرین و همکاران ۲۰۲۲	-۰/۱۹	-۰/۲۷	-۰/۰۹	-۴/۰۴۴	۰/۰۱
۲۹	کاروکیوی و همکاران ۲۰۱۴	-۰/۴۴	-۰/۵۳	-۰/۳۳	-۷/۵۲۶	۰/۰۱
۳۰	هس و همکاران ۲۰۱۵	-۰/۳۵	-۰/۴۴	-۰/۲۴	-۶/۱۴۸	۰/۰۱
۳۱	ویکتوریا و همکاران ۲۰۱۳	-۰/۴۱	-۰/۵۵	-۰/۲۳	-۴/۴۴۲	۰/۰۱
۳۲	فری کاکس و هس ۲۰۱۳	-۰/۱۸	-۰/۳۲	-۰/۰۲	-۲/۲۴	۰/۰۲
۳۳	کاراکیس و لیوانت ۲۰۱۲	-۰/۴۴	-۰/۵۵	-۰/۳۱	-۶/۱۹	۰/۰۱
۳۴	بشارت و همکاران ۲۰۱۴	-۰/۴۵	-۰/۶۵	-۰/۱۸	-۳/۱۴	۰/۰۲

ردیف	محقق و سال	اندازه اثر	حد پایین	حد بالا	Z-Value	P
۳۵	لیورز و همکاران ۲۰۲۲	-۰/۴۴	-۰/۵۵	-۰/۳۱	-۶/۱۹	۰/۰۱
۳۶	اثرات ترکیبی ثابت	-۰/۳۷	-۰/۳۹	-۰/۳۵	-۳۴/۵۷	۰/۰۱
۳۷	اثرات ترکیبی تصادفی	-۰/۳۹	-۰/۴۵	-۰/۳۳	-۱۱/۸۷	۰/۰۱

جدول (۲)، برآورد اندازه اثر پژوهش‌ها را به تفکیک و اثرات ترکیبی ثابت و تصادفی پژوهش‌ها را به کلی نشان می‌دهد. اثرات ترکیبی، نشان دهنده اندازه اثر در خصوص رابطه بین ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی با فاصله اطمینان ۹۹ درصد در مجموع پژوهش‌های انتخاب شده است. اندازه اثر نشان دهنده میزان یا درجه حضور پدیده‌ها در جامعه و برابر با نسبت سطح معناداری به شاخصی از حجم نمونه است. در پژوهش‌های مورد بررسی بیشترین اندازه اثر مربوط با مطالعات هاشم‌پور و همکاران در سال ۱۴۰۱ است.

جدول ۳. بررسی مفروضه همگنی مطالعات انجام شده

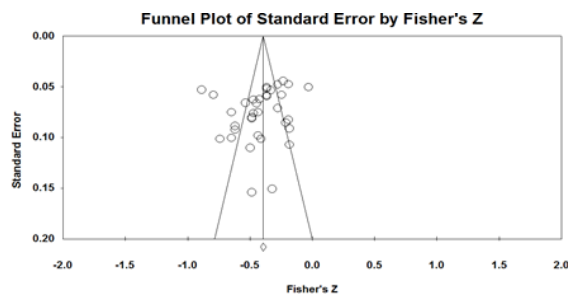
شاخص آماری	مقدار آزمون (Q)	درجه آزادی	سطح معنی‌داری (P-value)	I2 - I-squared
نتایج	۳۰۸/۱۳۲	۳۴	۰/۰۱	۸۸/۹۶۶

همانگونه که جدول (۳) نشان می‌دهد مقدار شاخص Q کوکران برای ۳۵ پژوهش مربوط به ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی ۳۰۸/۱۳۲ و درجه آزادی (۳۴) به دست آمد که در سطح ($P < 0/01$) معنی‌دار است و این نشانگر وجود ناهمگنی و عدم تجانس در اندازه اثر پژوهش‌های اولیه است. شاخص I2 نیز به منظور بررسی ناهمگونی مورد استفاده قرار گرفته است. برخلاف Q، I2 به پژوهشگران اجازه می‌دهد که درجه ناهمگونی را در تجزیه و تحلیل‌های مختلف مقایسه کنند، به طور کلی مقادیر I2 از صفر تا صد درصد است و در واقع مقدار ناهمگنی را به صورت درصد نشان می‌دهد و هر قدر به صد درصد نزدیک‌تر باشد نشان دهنده ناهمگنی بیشتر اندازه اثر پژوهش‌ها است. به طور کلی مقادیر I2 اگر برابر با ۲۵، ۵۰ و ۷۵ درصد باشد به ترتیب به عنوان ناهمگونی پایین، متوسط و بالا تعبیر می‌شود (هیگنز و تامپسون، ۲۰۰۳). مقدار شاخص I2 برابر با

1. Higgins, J. P., Thompson, S. G.

۸۸/۹۶۶ است که بیانگر ناهمگونی بالاست، در واقع ۸۸/۹۶۶ درصد از تغییرات کل مطالعه به دلیل ناهمگونی بین مطالعات و وجود متغیرهای تعدیل‌گر است، در نتیجه مدل نهایی برای ترکیب اندازه‌های اثر، مدل اثرهای تصادفی است که مقادیر آن در جدول (۲) ارائه شده است (اندازه اثر تصادفی نهایی در این پژوهش $R=-0/39$).

بخش دیگر فرایند فراتحلیل بررسی سوگیری انتشار می‌باشد که ناشی از انتشار پژوهش‌های چاپ شده و عدم انتشار پژوهش‌های چاپ شده و انواع خطاها می‌باشد. از جمله مشکلاتی که باعث مخدوش شدن اعتبار نتایج فراتحلیل می‌شود عدم دسترسی محقق به تمام مطالعاتی است که در فاصله زمانی خاص در مورد موضوع بررسی انجام شده‌اند. به منظور بررسی این مفروضه از نمودار قیفی، روش رگرسیونی اگر، همبستگی رتبه بک و مزومدار استفاده شده است.

نمودار ۱. نمودار قیفی مبتنی بر خطای انتشار

نتایج حاصل از نمودار قیفی وارونه تداعی‌کننده تقارن مطالعات انجام شده و اعتبار بالای این تحقیق است اما قضاوت صریحی در این مورد نمی‌توان انجام داد و می‌بایست برای این منظور از آزمون‌های آماری مربوطه (روش رگرسیونی اگر، همبستگی رتبه بک و مزومدار) استفاده شود. در این روش فرض صفر (H_0) بیانگر متقارن بودن نمودار و عدم سوگیری انتشار و فرض خلاف (H_1) بیانگر عدم تقارن نمودار قیفی و سوگیری انتشار است.

جدول ۴. نتایج حاصل از بررسی روش رگرسیون خطی اگر (Egger)

شاخص آماری	برش (B)	(SE)	t-value	(P-value)
نتایج	-۲/۴۴	۱/۷۶/۰۹	۱/۳۷	یک دامنه دو دامنه ۰/۱۷ ۰/۰۸

بر اساس نتایج رگرسیون خطی اگر، برش برابر (۲/۴۴-) و فاصله اطمینان ۹۵ درصد برابر با ۱/۳۷ است. از آنجا که مقدار p یک دامنه ۰/۰۸ و دو دامنه ۰/۱۷ است و p دو دامنه از ۰/۰۵ بالاتر است، لذا فرض صفر مبنی بر متقارن بودن نمودار کیفی و عدم سوگیری انتشار تایید می‌گردد. جدول ۵. نتایج حاصل از آزمون همبستگی رتبه‌ای بک و مازومدار (Begg and Mazumdar's)

شاخص آماری	R	Z-Value	سطح معنی داری (P-value)
نتایج	-۰/۲۴	۲/۰۷	دو دامنه ۰/۲۱۸

بر اساس نتایج آزمون در جدول ۵، مقدار ضریب همبستگی رتبه‌ای (۰/۲۴-) که در سطح معنی داری دو دامنه مورد آزمون قرار گرفته است، به لحاظ آماری معنی دار نیست (P=۰/۲۱۸). بنابراین فرضیه صفر که دال بر وجود تقارن در نمودار کیفی یا عدم وجود خطای انتشار است، پذیرفته می‌شود.

جدول ۶. نتایج حاصل از اندازه اثر مطالعات

(N)	اندازه اثر (r)	حد پایین	حد بالا	Z-Value	(P-value)
۳۵	-۰/۳۹	-۰/۴۵	-۰/۳۳	-۱۱/۸۷۹	۰/۰۱

بر اساس نتایج جدول بالا میانگین اندازه اثر ناگویی هیجانی (اثرات ترکیبی تصادفی) بر رضایت زناشویی در نمونه مورد پژوهش معادل (۰/۳۹-) است. چون این اندازه برآورد شده در محدوده اطمینان ۹۹ درصد است، بنابراین ناگویی هیجانی بر رضایت زناشویی اثرگذار است. لازم به ذکر است برآورد نقطه‌ای به دست آمده (۰/۳۹-) بر مبنای معیار کوهن حاکی از اندازه اثر بالا است. بنابراین در مجموع می‌توان گفت که ناگویی هیجانی بر رضایت زناشویی تاثیرگذار است.

نتیجه گیری

هدف پژوهش فراتحلیل رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی بود. نتایج پژوهش، همسو با نتایج پژوهش‌های پیشین از جمله پژوهش‌های هاشمی پور و همکاران، ۱۴۰۱؛ لیوورز و همکاران، ۲۰۲۲؛ الفرین و همکاران، ۲۰۲۲ و سایر مطالعات به کار برده شده در پژوهش است. این پژوهش ارتباط بالقوه بین ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی را بررسی نمود تا از این طریق، ضمن ترکیب

یافته‌های متفاوت پژوهش‌های موجود، امکان نتیجه‌گیری دقیق‌تر در این زمینه فراهم شود. نتایج نشان داد، اندازه اثر ترکیبی ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی برای مدل اثرات تصادفی برابر (۰/۳۹-) است. بر اساس یافته‌های پژوهش‌های اولیه و با توجه به معیار R کوهن^۱، ناگویی هیجانی دارای اندازه اثر بالا با رضایت زناشویی بود. در واقع می‌توان گفت، طبق نتایج پژوهش‌های اولیه، ناگویی هیجانی نقش بالایی در تبیین واریانس رضایت زناشویی ایفا می‌کند و باعث ایجاد ناسازگاری در روابط زوجین و کاهش صمیمیت و در نتیجه رضایت زناشویی پایین می‌گردد. براساس بررسی چندین مطالعات در این پژوهش، نتایج نشان داد، افزایش ناگویی هیجانی باعث کاهش رضایت زناشویی می‌گردد. در تبیین رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی می‌توان گفت به لحاظ اینکه افراد مبتلا به ناگویی هیجانی دارای مشکل در شناسایی و توصیف احساسات عاطفی و سبک تفکر مشخص (باگبی^۲ و همکاران، ۲۰۲۰)، راهبردهای ناکارآمد تنظیم هیجان (سروتی و همکاران، ۲۰۲۰)، مهارتهای همدلی پایین (سنکار و آکتاس، ۲۰۱۹)، رفتار تکانشی و حالت سفت، خشک و سرد در تعاملات اجتماعی (تکسیرا، ۲۰۱۸) هستند، این امر منجر به مشکلات متعدد در روابط بین فردی زوج‌ها می‌شود. همچنین ناگویی هیجانی در روابط عاشقانه منجر به ایجاد مشکلاتی در روابط بین فردی مانند ترس از صمیمیت می‌گردد (موهیندرو، ۲۰۲۲). توانایی فرد در شناخت، درک و تفسیر حالات عاطفی، احساسات و افکار خود برای سازماندهی و هدایت شناخت و رفتار اجتماعی و انطباق انعطاف‌پذیر با موقعیت‌های مختلف اجتماعی بسیار مهم است، بنابراین توانایی ضعیف در تشخیص و تفسیر حالات ذهنی خود زمینه‌ساز مشکلات در شناخت دیگران و آسیب به روابط بین فردی است (سیمونسن^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). فرمایشات امام علی (ع) نیز در مورد خودشناسی تایید کننده این است که شناخت احساسات، عواطف و حالات ذهنی خود زمینه ساز شناخت بهتر شخص دیگری است. امام علی (ع) می‌فرماید «لَا تَجْهَلُ نَفْسَكَ؛ فَإِنَّ الْجَاهِلَ مَعْرِفَةَ نَفْسِهِ جَاهِلٌ بِكُلِّ شَيْءٍ»، به خویشتن ناآگاه باش؛ زیرا کسی که خود را نشناسد، هیچ چیز را نمی‌شناسد و در جای دیگر می‌فرماید «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَهُوَ لِغَيْرِهِ أَعْرَفٌ»، کسی که خود را بشناسد، دیگری را بیشتر می‌شناسد. در نتیجه به نظر می‌رسد اگر فردی ناگویی هیجانی داشته باشد، دچار مشکلات بین

۱. براساس نظر کوهن (۱۹۸۸) اگر شاخص اندازه اثر بیش از ۰/۳۵ باشد، قدرت پیش‌بینی بالا دارد.

2. Bagby, R. M.

3. Simonsen, C.B.

فردی می‌گردد و در نتیجه رضایت زناشویی پایینی را تجربه خواهد کرد (خواجه و خضری مقدم، ۱۳۹۶). وجود ارتباط موثر و ابراز هیجانان عامل اساسی در تفاوت بین زوج‌های راضی و ناراضی می‌باشد و نقش مهمی در شکل‌گیری صمیمیت دارد (خان و جافه، ۲۰۲۲). نتایج کلی پژوهش‌ها چنین نشان می‌دهد که رضایت زناشویی یک عامل مؤثر در بقای زندگی زناشویی است و دست‌یابی به چنین امری مستلزم توانایی ابراز هیجانان مثبت و برقراری ارتباطات مؤثر در تعاملات زناشویی است (خواجه و خضری مقدم، ۱۳۹۶). بنابراین، توجه به مفهوم ناگویی هیجانی و ابراز صمیمیت در زندگی زوجین می‌تواند افزایش رضایت زناشویی را برای آنها تضمین نماید.

در مجموع بر اساس یافته‌های فراتحلیل و احادیث و روایات در متون اسلامی، ناگویی هیجانی با رضایت زناشویی رابطه دارد و این رابطه تاثیر منفی ناگویی هیجانی بر روابط زناشویی را نشان می‌دهد. از محدودیت‌های چنین فراتحلیل‌هایی، دسترسی به منابع و پژوهش‌هایی است که در حیطه مشخص انجام و منتشر شده است، لذا مناسب است از تکرار موضوعات مختلف در حیطه رضایت زناشویی استقبال شود تا نمونه‌های بیشتری و سایر متغیرهای دخیل بر رضایت زناشویی بررسی شوند. علاوه بر این یکی از محدودیت‌های اصلی تحقیقات رابطه‌ای این است که همبستگی بر علیت دلالت ندارد، این تحقیقات برای کسب اطلاع از وجود رابطه بین متغیرها انجام می‌شود، ولی الزام کشف رابطه علت و معلولی آن مورد نظر نیست. همچنین مشکل عامل سوم نیز یکی از محدودیت‌های اصلی تحقیقات رابطه‌ای است، یعنی ممکن است رابطه یافته شده میان متغیرهای تحقیق، معلول وجود رابطه میان هر یک از متغیرها با متغیر سوم باشد، با توجه به اینکه موضوع پژوهش فراتحلیل رابطه ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی بود، این پژوهش می‌تواند هر دو این محدودیت‌ها را داشته باشد. با توجه به اینکه توانمندی هیجانی و رضایت زناشویی از عوامل مهم دوام زندگی زوجین است، پیشنهاد می‌گردد، مشاوران خانواده و سایر سازمان‌های دخیل در خانواده‌ها، به طراحی برنامه‌های آموزشی مهارت‌های هیجانی و ارتباطی بپردازند و راهبردهای مناسب و کارآمد را به افراد آموزش دهد و رضایت زندگی را در خانواده‌ها افزایش دهد و با فراهم آوردن شرایط لازم باعث دوام زندگی خانواده‌ها شوند. براین اساس نتایج پژوهش می‌تواند استفاده کاربردی در مراکز درمانی و مشاوره‌ای داشته باشد.

سپاسگزاری

پژوهشگران از همه شرکت کنندگانی که پژوهش حاضر را یاری نمودند، تشکر و قدردانی می نمایند.

تعارض منافع

در پژوهش حاضر بین نویسندگان، تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- ایراندوست، راضیه؛ سهرابی، فرامرز؛ ملیح الذاکرینی، سعید و آهی، قاسم. (۱۳۹۷). مدل علی روابط بین ناگویی هیجانی با عملکرد جنسی زنان با میانجی‌گری در ماندگی روان شناختی و صمیمیت زناشویی. خانواده پژوهی، ۱۴(۵۶)، ۵۱۵-۵۳۱.
- <https://sid.ir/paper/122309/fa>
- اسدزاده، آتوسا؛ حبیبی، محمدباقر؛ زارع بهرام آبادی، مهدی و فرهنگی، عبدالحسن. (۱۴۰۰). مدل سازی ویژگی‌های شخصیتی و تعارضات زناشویی با نقش میانجی ناگویی هیجانی. زن و مطالعات خانواده، ۱۴(۵۴)، ۷-۳۲.
- DOI:10.30495/jwsf.2021.1908461.1493
- امیرخسروی، آنسته؛ بهرامی، هادی و سعادت‌ی شامیر، ابوطالب. (۱۳۹۹). نقش ناگویی هیجانی، بخشودگی بین فردی و رضایت زناشویی در پیش‌بینی طلاق عاطفی. مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۶۳(۶)، ۲۱۵۳-۲۱۶۳.
- DOI:10.22038/mjms.2021.18936
- باغبیدی، محبوبه زارع و اعتمادی فرد، اعظم. (۱۳۹۸). تعیین نقش واسطه‌ای مهارت ارتباطی در رابطه بین ناگویی هیجانی و دلزدگی زناشویی زوجین متقاضی طلاق. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۱۰(۳۸)، ۱۳۵-۱۵۰.
- <https://doi.org/10.22034/spr.2020.114700>
- بابایی، راضیه؛ یزدی، سیده منور و قاسم زاده، سوگند. (۱۳۹۷). پیش‌بینی رضایت زناشویی براساس حمایت ادراک شده، ناگویی هیجانی و ابراز صمیمیت. پرستار و پزشک در رزم، ۶(۱۸)، ۴۱-۵۲.
- <http://npwjm.ajaums.ac.ir/article-1-509-fa.html>
- بحرینی، زهرا؛ کشوری، بابک و فرنام، علی. (۱۳۹۸). نقش پیش‌بینی کننده ناگویی هیجانی در رضایت و بخشش زناشویی در میان زنان دارای شخصیت ضد اجتماعی. سلامت اجتماعی، ۶(۲)، ۲۰۸-۲۱۶.
- <https://doi.org/10.22037/ch.v6i2.21441>
- بخشی، عسل. (۱۴۰۰). نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ناگویی هیجانی در دلزدگی زناشویی معلمان متأهل. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۴(۴۴)، ۱۶۰-۱۶۸.
- بشارت، محمدعلی و گنجی، پویا. (۱۳۹۱). نقش تعدیل کننده سبک‌های دلبستگی در رابطه بین ناگویی هیجانی و رضایت زناشویی. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۴(۴)، ۳۲۴-۳۵۵، ۱۰.
- <https://doi.org/10.22037/ch.v6i2.21441>
- بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۸). ناگویی هیجانی و مشکلات بین شخصی. مطالعات تربیتی و روان‌شناسی، ۱۰(۱)، ۱۲۹-۱۴۵.
- doi: 10.22067/ijap.v10i1.6844
- تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد. (۱۳۹۵). غررالحکم درالحکم. قم. ناشر: موسسه فرهنگی دارالحدیث.

حشمتی، رسول؛ خداپرست کازرونی، سارا و کروغی پور، فاطمه. (۱۳۹۷). بررسی نقش پیش‌بین تصویر بدنی و شاخص توده بدن، هشپاری زمینه‌ای و ناگویی خلقی در رضایت مندی زناشویی زنان شاغل. نشریه مطالعات اجتماعی - روان‌شناختی زنان، ۱۴(۴)، ۶۸-۴۳.

<https://doi.org/10.22051/jwsp.2017.9779.1195/>

حیدری، علیرضا؛ عسگری، پرویز؛ بختیارپور، سعید؛ حیدری، علیرضا و حافظی، فریبا. (۱۳۹۹). مقایسه تمایز یافتگی خود، بخشودگی بین فردی و ناگویی خلقی در معلمان زن با رضایت زناشویی بالا و پایین. مجله علوم پزشکی مشهد، ۶۳(۶)، ۳۰۷۸-۳۰۸۷.

<https://doi.org/10.22038/mjms.2021.17848/>

حراعلی (۱۴۰۹ق). وسائل الشیعه، جلد ۲۰. قم: آل‌البیت، ص ۲۳، ح ۲۴۹۳۰.
 حرانی، حسین بن شعبه (۱۴۰۴ق). تحف القول، قم: جامعه المدرسین.
 خداکریمی، شهلا. (۱۳۹۵). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی، الگوهای ارتباطی و ناگویی هیجانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. گروه رشته مشاوره. دانشگاه محقق اردبیلی.
 خواجه، فرزانه و خضری مقدم، نوشیروان. (۱۳۹۶). رابطه ناگویی هیجانی و مشکلات بین شخصی با رضایت زناشویی در پرستاران زن متأهل. مجله پرستاری و مامایی، ۱۴(۷)، ۶۳۰-۶۳۸.

<http://unmf.umsu.ac.ir/article-1-2848-fa.html>

دلور، علی (۱۳۸۸). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، تهران: رشد.
 ذاکری، فاطمه؛ صفاریان طوسی، محمدرضا و نجات، حمید. (۱۳۹۸). نقش تعدیل‌کننده خودشفقتی در تاثیر ناگویی هیجانی و مشکلات بین فردی بر دل‌زدگی زناشویی در زنان ناسازگار، پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۵(۴)، ۳۵-۵۰.
<https://doi.org/10.22108/ppls.2020.115339.1662>

رحیمی، ملیحه؛ محمدی، علی زاده و غباری بناب، باقر. (۱۳۹۸). نقش میانجی‌گری ناگویی هیجانی در ارتباط بین تصور از خدا و رضایت زناشویی. روانشناسی و دین، ۱۵(۱)، ۷۹-۹۶.

<http://ravanshenasi.nashriyat.ir/node/671>

رضایی، سارا و دشت بزرگی، زهرا (۱۳۹۷). پیش‌بینی رضایتمندی زوجیت بر اساس ناگویی هیجانی، صمیمیت زوجین و نشاط ذهنی در مادران کودکان آهسته‌گام. توانمندسازی کودکان استثنایی، ۹(۱)، ۱۱۳-۱۲۳.

<https://doi.org/10.22034/ceciranj.2018.68963/>

زارع درخشان، احترام و روشن چسلی، رسول. (۱۳۹۹). رابطه بین رضایت جنسی، خودکارآمدی جنسی و شادکامی بر رضایت زناشویی؛ نقش میانجی ناگویی هیجانی. روانشناسی بالینی و شخصیت، ۱۸(۱)، ۱-۱۶.

DOI:10.22070/cpap.2020.2918

عقبیلی، سعید مجتبی؛ و یزدانی، پرستو. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین ناگویی هیجانی، هیجان طلبی جنسی در زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی در شهر بجنورد در سال ۱۳۹۹. مجله علمی پژوهش‌های میان رشته‌ای زنان،

<https://doi.org/10.52547/row.2.2.55> ۲(۲)، ۵۵-۶۲.

کاکاوند، علیرضا؛ شیرمحمدی، جعفری جوزانی، عسل و حاجی امید، سمیرا. (۱۳۹۹). نقش میانجی ناگویی هیجانی و اضطراب ناشی از کرونا در ارتباط بین تاب‌آوری با تعارضات زناشویی. مطالعات روان‌شناختی، ۱۶(۴)، ۱۴۳-۱۵۹

DOI:10.22051/psy.2021.33769.2349

مومنی، خدامراد؛ کرمی، جهانگیر و حویزی‌زاده‌گان، ندا. (۱۳۹۶). رابطه هیجان خواهی، عاطفه مثبت و منفی و ناگویی هیجانی با خیانت زناشویی. نشریه سلامت و مراقبت، ۱۹(۴)، ۲۲۱-۲۳۱.

<http://hcjournal.arums.ac.ir/article-1-897-fa.html>

میری، نسرین و نجفی، محمود. (۱۳۹۶). نقش صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی. مجله دانشگاه علوم پزشکی قم، ۱۱ (۳)، ۶۶-۷۴.

<http://hcjournal.arums.ac.ir/article-1-897-fa.html>

هاشمی پور، فرحناز؛ یارالهی، نعمت‌اله؛ سلیمانی، هاجر و روزبان، ثریا. (۱۴۰۱). نقش ناگویی هیجانی، انعطاف پذیری شناختی و ترس از صمیمیت در پیش‌بینی تعارض زناشویی پرستاران. فصلنامه مدیریت پرستاری، ۱۱

<http://ijnv.ir/article-1-940-fa.html>

(۲)، ۵۳-۶۳.

هومن، حیدر (۱۳۸۷). راهنمای عملی فراتحلیل در پژوهش علمی. تهران، انتشارات سمت.

Alzahrani, S. H., Coumaravelou, S., Mahmoud, I., Beshawri, J., & Alge, M. (2020). Prevalence of alexithymia and associated factors among medical students at King Abdulaziz: A cross-sectional study. *Annals of Saudi Medicine*, 40(1), 55–62. DOI: 10.5144/0256-4947.2020.55

Aslan, G., Bakan, A.B. & Yildiz, M. (2021), "An investigation of the relationship between alexithymia and empathy tendency in university students receiving health education", *Perspectives in Psychiatric Care*, 57 (2) . 709-716. DOI: 10.1111/ppc.12602

Bagby, R. M., Parker, J. D. A., & Taylor, G. J. (2020). Twenty-five years with the 20-item Toronto Alexithymia Scale. *Journal of Psychosomatic Research*. 23(131),109940. DOI: 10.1016/j.jpsychores.2020.109940

Besharat, M. A., Naghshineh, N., Ganji, P., & Tavalacyan, F. (2014). The moderating role of attachment styles on the relationship of alexithymia and fear of intimacy with marital satisfaction. *International Journal of Psychological Studies*, 6(3)106–117. DOI: 10.5539/ijps.v6n3p106

Cerutti, R., Spensieri, V., Presaghi, F., Renzi, A., Palumbo, N., Simone, A., & Di Trani, M. (2020). Alexithymic traits and somatic symptoms in children and adolescents: A screening approach to explore the mediation role of depression. *Psychiatric Quarterly*, 91(2), 521–532. DOI: 10.1007/s11126-020-09715-8

De Andrade, A. L., Wachelke, J. F. R., & Howat-Rodrigues, A. B. C. (2015). Relationship Satisfaction in Young Adults: Gender and Love Dimensions. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships*, 9(1), 19-31. <https://doi.org/10.5964/ijpr.v9i1.157>

El Frenn, Y., Akel, M., Hallit, S., Obeid, S. (2022) Couple's Satisfaction among Lebanese adults: validation of the Toronto Alexithymia Scale and Couple Satisfaction Index-4 scales, association with attachment styles and mediating role of alexithymia. *BMC Psychol*. 19;10(1),13. DOI: 10.1186/s40359-022-00719-6

- Karakis, E. N., & Levant, R. F. (2012). Is Normative Male Alexithymia Associated with Relationship Satisfaction, Fear of Intimacy and Communication Quality among Men in Relationships? *The Journal of Men's Studies*, 20(3), 179–186. <https://doi.org/10.3149/jms.2003.179>
- Edwards, E.; & Wupperman, P. (2017). Emotion Regulation Mediates Effects of Alexithymia and Emotion Differentiation on Impulsive Aggressive Behavior. *Journal Article published in Deviant Behavior*. 38 (10) ,1160 - 1171. <https://doi.org/10.1080/01639625.2016.1241066>
- Frye-Cox, N. E., & Hesse, C. R. (2013). Alexithymia and marital quality: The mediating roles of loneliness and intimate communication. *Journal of Family Psychology*. 27(2), 203–211. <https://doi.org/10.1037/a0031961>
- Frédéric, P., Sophie, B., Mylène, F. (2012). Observation of couple interactions: Alexithymia and communication behaviors. *Personality and Individual Differences*. 53 (8), 1017 - 1022. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.07.022>
- Gao, M., Du, H., Davies, P.T & Cummings, E.M. (2019). Marital conflict behaviors and parenting: Dyadic links over time. *Family relations*. 68(1):135-49. <https://doi.org/10.1111/fare.12322>
- Hesse, C., Pauley, P. M., & Frye-Cox, N. E. (2015). Alexithymia and marital quality: The mediating role of relationship maintenance behaviors. *Western Journal of Communication*, 79(1), 45–72. <https://doi.org/10.1080/10570314.2014.943418>
- Hemming, L., Haddock, G., Shaw, J., & Pratt, D. (2019). Alexithymia and Its Associations with Depression, Suicidality, and Aggression: An Overview of the Literature. *Frontiers in Psychiatry*, 10(203). <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00203>
- Humphreys, T. P., Wood, L. M., & Parker, J. D. A. (2009). Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Personality and Individual Differences*, 46(1), 43–47. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2008.09.002>
- Huang, H., Wan, X., Lu, G., Ding, Y., & Chen, C. (2022). The relationship between alexithymia and mobile phone addiction among mainland Chinese students: A meta-analysis. *Frontiers in Psychiatry*, 13, 754542. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.754542>
- Higgins, J. P., Thompson, S. G., Deeks, J. J., & Altman, D. G. (2003). Measuring inconsistency in meta-analyses. *British Medical Journal*, 327(7414), 60–557.
- Jorshari, M. H & Boland, H. (2015). Relationship between alexithymia, intervention/extraversion and neuroticism with marital satisfaction. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*. 5 (1), pp. 5189-5198. Online International Journal Available at www.cibtech.org/sp.ed/jls/2015/01/jls.htm.
- Jackson, J. B., Miller, R. B., Oka, M., & Henry, R. G. (2014). Gender Differences in Marital Satisfaction: A Meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 76(1), 105–129. <https://doi.org/10.1111/jomf.12077>
- Karukivi, M., Tolvanen, M., Karlsson, L., & Karlsson, H. (2014). Is alexithymia linked with marital satisfaction or attachment to the partner? A study in a pregnancy cohort of parents-to-be. *Compr Psychiatry*. 55(5):1252-1257. DOI: 10.1016/j.comppsy.2014.03.019.
- Keizer, R. (2014). Relationship satisfaction. In A. C. Michalos (Ed.), *Encyclopedia of quality of life and well-being research*. Dordrecht, Netherlands: Springer. doi:10.1007/978-94-007-0753-5

- Shah, K., & Murali, R. (2019). Impact of Neuroticism on Alexithymia and Marital Satisfaction among Married Men and Women. *Journal Article published in Indian Journal of Mental Health* . 6(1):69. DOI:10.30877/IJMH.6.1.2019.69-77
- Khan, A. N., & Jaffee, S. R. (2022). Alexithymia in individuals maltreated as children and adolescents: a meta-analysis. *Journal of child psychology and psychiatry*, 63(9), 963-972. DOI:10.1111/jcpp.13616
- Lyvers, M., Kohlsdorf, S.M., Edwards, M.S & Thorberg, F.A. (2017). Alexithymia and mood: Recognition of emotion in self and others. *American Journal of Psychology*, 130(1):83-92. DOI: 10.5406/amerjpsyc.130.1.0083
- Lyvers, M., Pickett, L., Needham K., & Thorberg, F.A. (2022). Alexithymia, Fear of Intimacy, and Relationship Satisfaction. *Journal of Family* .43 (4), 1068-1089. DOI:10. 1177 /0192 513X211010206
- Luminet, O., Bagby, R. M., & Taylor, G. J. (2018). Alexithymia: Advances in research, theory, and clinical practice. Cambridge: Cambridge University Press. DOI: 10. 1177 /0192513x 211010206
- Maniaci, G., Picone, F., van Holst, R.J; Bolloni, C; Scardina, S & Cannizzaro, C. (2017). Alterations in the emotional regulation process in gambling addiction: The role of anger and alexithymia. *Journal of gambling studies*. *Journal of Gambling Studies*, 33(2):633-47. DOI:10.1007/s10899-016-9636-4
- Mannarini, S., Taccini, F., Rossi, A.A. (2021). Women and violence: Alexithymia, relational competence and styles, and satisfaction with life: A comparative profile analysis. *Behavioral Sciences*. 11(11), 147. doi: 10.3390/bs11110147
- Nemiah, J.C., & Sifneos, P.E. (1970) Psychosomatic illness: A problem in communication. *Psychother Psychosom* .18(1),60-154. DOI: 10.1159/000286074
- Mohindru, T. (2022). A Gender Study on Alexithymia, Romantic Relationship ; Emotions among College Students. *International Journal of Indian Psychology*, 11(1), 675-680. <https://doi.org/10.25215/1101.069>
- Polloni, L., DunnGalvin, A., Ferruzza, E., Bonaguro, R., Lazzarotto, F., Toniolo, A., Celegato, N. & Muraro, A. (2017) . Coping strategies, alexithymia and anxiety in young patients with food allergy. *Allergy* , 72(7), 1054–1060. DOI: 10.1111/all.13097
- Prkachin, G. C., Casey, C., & Prkachin, K. M. (2009). Alexithymia and perception of facial expressions of emotion. *Personality and Individual Differences*, 46(4), 412–417. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2008.11.010>.
- Price, C. J., & Hooven, C. (2018). Interoceptive awareness skills for emotion regulation: theory and approach of mindful awareness in body-oriented therapy (MABT). *Frontiers in Psychology*, 28(9), 798 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.0079>
- Preece, D.A., Becerra, R., Robinson, K., Gross, J.J. (2020). The emotion regulation questionnaire: psychometric properties in general community samples. *Journal of Personality Assessment*. 102 (3), 348–356. DOI: 10.1080/00223891.2018.1564319
- Sancar, B., & Aktas, D. (2019). The relationship between levels of alexithymia and communication skills of nursing students. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 35(2), 489–494. doi: 10.12669/pjms.35.2.604
- Scheerer, N.E., Boucher, T.Q. & Iarocci, G. (2021), “Alexithymia is related to poor social competence in autistic and nonautistic children”, *Autism Research*, 14(6), 1252-1259. DOI: 10.1002/aur.2485

- Simonsen, C.B; Jakobsen, A.G; Grøntved, S; Kjaersdam, & T. G. (2020). The mentalization profile in patients with eating disorders: a systematic review and meta-analysis. *Nordic Journal of Psychiatry*, 74(4):1-12. DOI: 10.1080/08039488.2019.1707869
- Sfeir, E., Geara, C., Hallit, S., & Obeid, S. (2020). Alexithymia, aggressive behavior and depression among lebanese adolescents: A cross-sectional study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 14(1), 1–7. DOI: 10.1186/s13034-020-00338-2
- Stanley, S. M., Markman, H. J., & Whitton, S. W. (2002). Communication, conflict, and commitment: Insights on the foundations of relationship success from a national survey. *Family Process*, 41(4), 659-75. DOI: 10.1111/j.1545-5300.2002.00659.x
- Taylor, G. J., Bargby, R. M., & Parker, J. D. A. (2016). What's in the name 'alexithymia'? A commentary on "Affective agnosia: expansion of the alexithymia construct and a new opportunity to integrate and extend Freud's legacy." *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 68, 1006–1020. DOI: 10.1016/j.neubiorev.2016.05.025
- Taylor, G. J., & Bagby, R. M. (2000). An overview of the alexithymia construct. In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds.), *The handbook of emotional intelligence: Theory, development, assessment, and application at home, school, and in the workplace* (pp. 40–67). Jossey-Bass/Wiley. <https://psycnet.apa.org/record/2001-00355-003>
- Tasew, A. S., & Getahun, K. K. (2021). Marital conflict among couples: The case of Durbete town, Amhara Region, Ethiopia. *Cogent Psychology*, 8(1), 1903127. <https://doi.org/10.1080/23311908.2021.1903127>
- Teixeira, R.J., Bermond, B., & Moormann, P.P.(2018). *Current developments in alexithymia: A cognitive and affective deficit*, Hauppauge. New York, Nova Science Publishers. ISBN: 978-1-53613-305-9
- Victoria, L, Linda, B., & Kyung, H, S. (2013). Relationship Satisfaction in Native Koreans and Korean Americans as a Function of Alexithymia, Emotional Intelligence, and Marital Vows Orientation. *SAGE Open* .3(3), 21582440134. <https://doi.org/10.1177/21582440134977>
- Williams, C,& Wood. R.(2013). The impact of alexithymia on relationship quality and satisfaction following traumatic brain injury. *The Journal of head trauma rehabilitation*, 28(5):E21-30.DOI: 10.1097/htr.0b013e318267b0ab
- Xie, J., Shi, Y., & Ma, H. (2017). Relationship between similarity in work-family centrality and marital satisfaction among dual-earner couples. *Personality and Individual Differences*, 113(2), 103-108. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.03.021>

